

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2018 m. spalio 23 d.

Klimato politika: Auditoriai teigia, kad ES nepavyksta užtikrinti komercinio anglies dioksido surinkimo ir naujoviškų atsinaujinančiųjų energijos išteklių sistemos diegimo

Kaip nurodyta naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje, ES veiksmai, kuriais remiamas anglies dioksido surinkimas ir saugojimas bei naujoviški atsinaujinantieji energijos išteklių, nėra sėkmingi. Auditoriai teigia, kad 2008–2017 m. buvo nustatyti plataus užmojo tikslai, tačiau teikiant ES paramą parodomiesiems projektams buvo gauta mažai su įgyvendinamais projektais ir pasiektais rezultatais susijusios naudos. Jie priduria, kad tam, kad pasiektų savo tikslus, ES turi pritaikyti savo naująjį Inovacijų fondą.

2009 m. ES pradėjo įgyvendinti dvi dideles finansavimo programas, kuriomis teikiama parama anglies dioksido surinkimui ir saugojimui bei naujoviškiems atsinaujinantiems ištekliams: Europos energetikos programą ekonomikai gaivinti ir Naujiems rinkos dalyviams skirtą rezervą. Abiem programomis, kurių bendras išlaidų tikslas siekia 3,7 milijardo eurų, buvo nustatyti plačių užmojų anglies dioksido surinkimo bei naujoviškų atsinaujinančiųjų energijos išteklių tikslai. Pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą ES įsipareigojo iki 2030 m. ne mažiau kaip 40 % sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, papildydama savo siekį iki 2050 m. sukurti mažaanglę ekonomiką.

Auditoriai nagrinėjo abiejų programų struktūrą, valdymą ir koordinavimą bei įvertino, ar jas įgyvendinant buvo padaryta numatyta pažanga, susijusi su pastangomis padėti sparčiau komerciškai diegti anglies dioksido surinkimo ir naujoviškų atsinaujinančiųjų energijos išteklių sistemą. Jie applanke projektus Vokietijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Jie nustatė, kad Energetikos programa ekonomikai gaivinti labai prisidėjo prie jūrinių jūroje esančių vėjo jėgainių sektoriaus plėtros, tačiau nepasiekė savo plataus užmojo tikslų, susijusių su anglies dioksido surinkimu. Tuo tarpu pagal Naujiems rinkos dalyviams skirtą rezervą nebuvo

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visa ataskaita pateikta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

sėkmingai įgyvendinami anglies dioksido saugojimo projektai ir padaryta menka pažanga remiant platesnio masto novatoriškų atsinaujinančiosios energijos technologijų demonstravimą.

„ES siekia tapti pasaulio lydere kovojant su klimato kaita, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Samo Jereb. – Tam, kad būtų einama teisinga kryptimi, ES turi pasimokyti iš praeities nesėkmių, sukurti tobulesnius novatoriškų mažo anglies dioksido kiekio technologijų rėmimo mechanizmus ir užtikrinti visišką atskaitomybę už viešuosius išteklius, kurie buvo naudojami šiam uždaviniui įgyvendinti.“

Auditoriai pažymi, kad nepalankios investavimo sąlygos turėjo neigiamą poveikį abiem programoms. Reguliavimo sistemų ir politikos kryptčių neapibrėžtumas stabdė arba vėlino daugelio novatoriškų atsinaujinančiosios energijos ir anglies dioksido surinkimo projektų įgyvendinimo pažangą. Ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo sistemos diegimo nesėkmę didžia dalimi lėmė nepastovios ir mažesnės, nei tikėtasi, anglies dioksido rinkos kainos po 2011 m.

Auditoriai nustatė, kad Naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo programos struktūra apribojo Komisijos ir valstybių narių gebėjimą veiksmingai reaguoti į kintančias aplinkybes. Projektų atranka ir sprendimų priėmimo procesai buvo sudėtingi, o kitos struktūros ypatybės ribojo programos lankstumą. Auditoriai teigia, kad siekiant didesnio nuoseklumo ir aiškumo, būtinas esminis koordinavimo patobulinimas. Jie taip pat išreiškia susirūpinimą dėl aiškių Naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo programos atskaitomybės ir kontrolės priemonių trūkumo. Šios programos lėšos nebuvo įtrauktos į ES biudžetą ir neužregistruotos ES balanse.

ES, siekdama padėti paspartinti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, rengiasi 2021 m. įsteigti Inovacijų fondą. Atsižvelgdami į tai, auditoriai rekomenduoja Europos Komisijai:

- padidinti veiksmingos ES paramos tokiems projektams potencialą;
- pagerinti būsimo Inovacijų fondo projektų atrankos ir sprendimų priėmimo procedūras ir užtikrinti jo lankstumą, reaguojant į išorės pokyčius;
- stiprinti vidaus koordinavimą siekiant nuoseklesnio ES paramos skyrimo;
- užtikrinti Inovacijų fondo ir Naujiems rinkos dalyviams skirto rezervo programos atskaitomybę.

Pastabos leidėjams

Europos Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos. Šis aukštasis įgyvendinimo lygis atspindi mūsų darbo naudą ES piliečiams.

Specialioji ataskaita Nr. 24/2018 „Anglies dioksido surinkimo ir saugojimo ir naujoviškų atsinaujinančiosios energijos išteklių demonstravimas komerciniu lygmeniu ES: per pastarąjį

dešimtmetį nepasiekta numatyta pažanga“ paskelbta 23 ES kalbomis EAR interneto svetainėje (eca.europa.eu).